

Розробник: к. пед. н., доцент Балашов Дмитро Іванович

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри ТМФК
Томенко О. А.
д. фіз. вих., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Освітній ступінь: бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
4-й		4-й	
Семестр			
8-й		8-й	
Лекції			
12 год.		4 год.	
Практичні			
34 год.		6 год.	
Самостійна робота			
72 год.		108 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Методика викладання варіативних модулів у закладах загальної середньої освіти» є забезпечення загальних та професійних (фахових) компетентностей, набуття програмних результатів навчання, виховання потреби систематично поновлювати знання та творчо застосовувати їх у практичній роботі в закладах загальної середньої освіти.

Завдання курсу дисципліни «Методика викладання варіативних модулів у закладах загальної середньої освіти»:

- формувати здатність моделювати зміст навчання з «Фізичної культури», добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і фізичного розвитку учнів;
- застосовувати інновації у професійній діяльності, застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності;
- оволодівати сучасними знаннями викладацької діяльності (базовими й новими засобами фізичної культури, кваліфіковано застосовувати сучасні методи та засоби фізичного виховання, спрямовані на розвиток індивідуальних здібностей школярів);
- формувати в учнів компетентність використовувати різні види рухової активності в процесі самостійних занять фізичною культурою.

Перелік програмних компетентностей, необхідних для подальшої практичної діяльності, які бакалаври мають отримати в результаті вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання варіативних модулів у закладах загальної середньої освіти»:

1. Формування інтегральної компетентності (ІК). А саме:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері освіти або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, здійснення інновацій, і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.

2. Формування загальних компетентностей (ЗК). А саме:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

3. Формування фахових компетентностей (ФК). А саме:

ФК 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

ФК 4. Здатність до формування рухових умінь і навичок та розвитку фізичних якостей у здобувачів закладів загальної середньої освіти.

ФК 10. Здатність самостійно проводити уроки та позакласну секційну роботу з фізичної культури в закладах позашкільної та загальної середньої освіти у тому числі для учнів з відхиленням здоров'я.

ФК 13. Здатність використовувати спеціальне обладнання, інвентар та спортивні споруди.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Методика викладання варіативних модулів у закладах загальної середньої освіти» є вивчення таких дисциплін: педагогіки, теорії та методики фізичної культури, анатомії, психології, музично-ритмічного виховання, гімнастика з методикою викладання, спортивні та рухливі ігри з методикою викладання, легка атлетика з методикою викладання та інші.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання	<p>ПРН 4. Володіти навичками самостійної роботи, демонструвати критичне мислення.</p>
	<p>ПРН 10. Забезпечувати розвиток рухових якостей, використовуючи спеціальне обладнання, інвентар та спортивні споруди.</p>
	<p>ПРН 14. Бути здатним застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань.</p>
	<p>ПРН 15. Використовувати нормативно-правові акти, які регулюють професійну діяльність.</p>
	<p>ПРН 16. Володіти методиками навчання рухових вмінь та навичок в процесі фізичного виховання.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	<p>Чітко виражена мотивація на реалізацію варіативних модулів в процесі проведення уроку фізичної культури, сформований глибокий інтерес до майбутньої педагогічної діяльності, здатність успішно застосовувати руховий досвід у практичній діяльності і цілеспрямовано реалізовувати власний професійний потенціал, прояв креативності та творчого мислення. Сформованість глибоких наукових знань з циклу педагогічних, медико-біологічних дисциплін, інформаційних технологій, сформованість комплексних спеціальних знань розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних якостей в учнів, вміння самостійно розробляти та впроваджувати методики й технології для інтегрального гармонійного розвитку дитини. Студент демонструє здатність презентувати власну рухову культуру</p>
82 – 89	<p>Мотивація на реалізацію варіативних модулів в процесі проведення уроку фізичної культури, сформованість інтересу до майбутньої педагогічної діяльності, здатність успішно застосовувати знання з педагогічних, психологічних медико-біологічних дисциплін, інформаційних технологій, сформованість комплексних спеціальних знань щодо розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей в учнів, вміння самостійно розробляти методики й технології для інтегрального гармонійного розвитку дитини. Студент активно застосовує традиційні й інноваційні методи навчання, демонструє здатність презентувати власну рухову культуру</p>
74 – 81	<p>Виражена мотивація на реалізацію варіативних модулів в процесі проведення уроку фізичної культури, здатність застосовувати знання з педагогічних, психологічних медико-біологічних дисциплін, інформаційних технологій, сформованість комплексних спеціальних знань щодо розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей в учнів засобами гімнастики, вміння самостійно розробляти методики й технології для інтегрального гармонійного розвитку дитини. Студент</p>

	застосовує традиційні й опановує інноваційні методи навчання, демонструє здатність презентувати власну рухову культуру
73 – 64	Мотивація на реалізацію застосовувати знання з педагогічних, психологічних медико-біологічних дисциплін, інформаційних технологій, сформованість знань щодо розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей в учнів, вміння самостійно розробляти методики й технології для інтегрального гармонійного розвитку дитини. Студент намагається застосовувати традиційні методи навчання без інновацій, демонструє власну рухову культуру
60 – 63	Слабка мотивація на реалізацію застосовувати знання з педагогічних, психологічних, медико-біологічних дисциплін, інформаційних технологій, незначна сформованість знань щодо розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей в учнів, не проявляє самостійності в розробці методики для гармонійного розвитку дитини. Студент намагається застосовувати традиційні методи навчання, намагається демонструвати власну рухову культуру
35 – 59	Слабка мотивація на реалізацію застосовувати знання з педагогічних, психологічних, медико-біологічних дисциплін, інформаційних технологій, поверхнева сформованість знань щодо розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей в учнів, не проявляє самостійності в розробці методики для гармонійного розвитку дитини. Студент не застосовує методи навчання, не демонструє власну рухову культуру
1 – 34	Відсутність мотивації застосовувати знання з педагогічних, психологічних, медико-біологічних дисциплін, не володіння інформаційними технологіями, не сформованість знань щодо формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей в учнів. Студент не проявляє інтересу до розробки методики для розвитку дитини, не застосовує методи навчання, не демонструє власну рухову культуру

Розподіл балів

Поточний контроль				Разом	Сума
РОЗДІЛ 1		РОЗДІЛ 2			
Т 1.1.	Т 1.2.	Т 2.1.	Т 2.2.	60	100
Поточний контроль					
15	15	15	15		
Контроль самостійної роботи				40	
10	10	10	10		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.5. – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є презентації, практичні завдання, реферати, відповіді на запитання, доповіді, демонстрація комплексів ЗРВ, виконання рухових завдань, тести.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.

Тема 1.1. Методика викладання варіативних модулів: модулі спортивної спрямованості; модулі з м'ячом; модулі з ракетками та м'ячиком.

Тема 1.2. Методика викладання варіативних модулів: модулі з ракетками та ключкою; модулі з предметами.

Розділ 2. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.

Тема 2.1. Методика викладання варіативних модулів: модулі для розвитку фізичних якостей; розвивальні модулі; модулі з елементами танцю.

Тема 2.2. Методика викладання варіативних модулів: модулі єдиноборства; військово – прикладні модулі; технічні модулі.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек.	пр.	конс.	сам.		лек.	пр.	конс.	сам.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти										
Тема 1.1. Методика викладання варіативних модулів: модулі спортивної спрямованості; модулі з м'ячом; модулі з ракетками та м'ячиком	10	1	9					2		
Тема 1.2. Методика викладання варіативних модулів: модулі з ракетками та ключкою; модулі з предметами	10	1	9					2		
Розділ 2. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти										
Тема 2.1. Методика викладання варіативних модулів: модулі для розвитку фізичних якостей; розвивальні модулі; модулі з елементами танцю	10	1	9					1		

Тема	2.2.	Методика	10	1	7	2				1	2	
викладання		варіативних										
модулів:		модулі										
єдиноборства;		військово –										
прикладні модулі;		технічні										
модулі												
Усього годин			40	4	34	2				6	2	

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Концепція нової української школи	2	1
2.	Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання «Фізичної культури» у закладах загальної середньої освіти	2	1
3.	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	4	1
4.	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	4	1
Всього		12	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Методика викладання варіативного модуля спортивної спрямованості	4	1
2.	Методика викладання варіативного модуля з м'ячом	3	
3.	Методика викладання варіативного модуля з ракетками та м'ячиком	3	1
4.	Методика викладання варіативного модуля з ракетками та ключкою	3	
5.	Методика викладання варіативного модуля з предметами	3	1
6.	Методика викладання варіативного модуля для розвитку фізичних якостей	3	1
7.	Методика викладання варіативного модуля розвивального характеру	3	
8.	Методика викладання варіативного модуля з елементами танцю	3	1
9.	Методика викладання варіативного модуля єдиноборства	3	
10.	Методика викладання варіативного військово – прикладного модуля	3	
11.	Методика викладання технічного модуля	3	1
Всього		34	6

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Методика викладання варіативного модуля спортивної спрямованості	7	10
2.	Методика викладання варіативного модуля з м'ячом	7	10
3.	Методика викладання варіативного модуля з ракетками та м'ячиком	7	10
4.	Методика викладання варіативного модуля з ракетками та ключкою	7	10
5.	Методика викладання варіативного модуля з предметами	7	10
6.	Методика викладання варіативного модуля для розвитку фізичних якостей	7	10
7.	Методика викладання варіативного модуля розвивального характеру	6	10
8.	Методика викладання варіативного модуля з елементами танцю	6	10
9.	Методика викладання варіативного модуля єдиноборства	6	10
10.	Методика викладання варіативного військово – прикладного модуля	6	9
11.	Методика викладання технічного модуля	6	9
Всього		72	108

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Арефьев В. Г. Теория та методика викладання гімнастики / Кам'янець-Подільський : ПП «Вид-во «ОПОМ», 2012. 288 с.
2. Вахняк В. С. Фізична культура в умовах нової української школи. Theory and practice of modern science : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference (October 28, 2022). Kraków, Republic of Poland : European Scientific Platform, 2022. С. 177–179.
3. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальності галузі «Фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – 240 с. // [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/TMFV_2011_4_6.pdf
4. Гімнастична термінологія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту / Київ : Олімпійська література, 2010. 144 с.
5. Гриневич Л. Нова українська школа : основи стандарту освіти. 2016. 64 с.
6. Дейнеко А.Х. Гімнастика та методика викладання : навч. посібник для студентів та викладачів вищих та середніх навчальних закладів з фізичного виховання та спорту / Харків: ХДАФК, 2013. 166 с.
7. Державний стандарт базової середньої освіти [Електронний ресурс]. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п%23n16#Text>
8. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. – К.: 1994. – 22 с. 15. // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1487997/>
9. Закон України про освіту [Електронний ресурс]. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
10. Закон України про середню освіту [Електронний ресурс]. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14%23Text>

11. Лящук Р. П. Гімнастика : Навч. посібн. Ч. 1 / Тернопіль: ТДПУ, 2000. 164 с.
12. Лящук Р. П. Гімнастика : Навч. посібн. Ч. 2 / Тернопіль: ТДПУ, 2000. 212 с.
13. Методичні матеріали до теоретичної підготовки студентів факультету фізичного виховання і спорту / Житомир: Вид-во ЖДУ, 2008. 62 с.
14. Мехоношин С.О. Гімнастика Індивідуальна та самостійна робота студентів / Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. 216 с.
15. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М та інші) <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Fiz.kult.5-6.kl.Pedan.ta.in.22.08.2022.pdf>
16. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є. В., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М. В., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Малечко Т. А., Омеляненко І. О., Волкова І. В., Педан О. С. та інші) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 24 липня 2023 року № 883.
17. Моїсеєв С. О., Потеряйко С. М. Ризики та можливості компетентісно орієнтованого фізичного виховання учнів Нової української школи. Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і єдиноборств у вищих навчальних закладах : зб. стат. XV Міжнар. наук. конф. (м. Харків, 8–9 лютого 2019). Харків. 2019. Т. 2. С. 101–105.
18. Москаленко Н. В., Сороколіт Н. С., Турчик І. Х. Ключові компетентності у фізичному вихованні школярів в рамках реформи «Нова українська школа». Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної

культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. пр. / за ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. Вип. 3 К (123) 2020. С. 364–371.

19. Нова українська школа [Електронний ресурс]. URL:<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

20. Педан О. С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та ін. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН України № 795 від 12.07.2021 р. «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти». URL : https://drive.google.com/file/d/1gCY8mn_OF4DiiZCnofO7C1XNAIqH6L_qA/view (дата звернення: 20.03.2022).

21. Прокопова Л. В. Курс лекцій з теорії і методики фізичного виховання [Текст] : навчальний посібник для спеціальності 6.010100 «Олімпійський і професійний спорт» / Л. В. Прокопова, М. Б. Чхайло ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – Суми : Видавництво Вінниченко М. Д, 2009. – 306 с. // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/4378>

22. Санюк В. І. Гімнастика з методикою викладання : методичні рекомендації до самостійної роботи студентів 3 курсу / Луцьк : Волинський НУ ім. Лесі Українки, 2010. 80 с.

23. Сергієнко Л. П. Терміни і поняття у фізичній культурі : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів фізичного виховання і спорту / Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2011. 264 с.

24. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей. – К.: Олімпійська література. 2001. – 439 с. // [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/article/download/76907/72663>

25. Сороката Я. Сучасні уроки фізичної культури згідно Нової української школи. Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук : зб. мат. I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (24 листопада 2021 р.). Мелітополь : ТДАТУ, 2021. С. 312–314.
26. Стечкевич С. Рухливі ігри на уроках фізичної культури відповідно до концепції нової української школи. Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук : зб. мат. I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Мелітополь, 24 листопада 2021 р.) / ТДАТУ : ред. кол. Ломейко О. П., Єременко О. А., Михайлов В. В. Мелітополь : ТДАТУ, 2021. Ч. 1. С. 320–323.
27. Стройові та загальнорозвиваючі вправи : методичний посібник / укл. П.І. Євстратов. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2009. 68 с.
28. Теорія і методика фізичного виховання / За ред.. Т.Ю.Круцевич (В 2-х т.) – К.: Олімпійська література, 2008. – Т.1. – 424 с. // [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://fizkultura.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/tmfv.pdf>
29. Техніка гімнастичних вправ: навч.-метод. посібник / укл. П.І. Євстратов, Я.І. Виклюк, О.Д. Гауряк, С.В. Мединський. Чернівці: Рута, 2004. 80 с.
30. Худолій О.М. Основи методики викладання гімнастики : Навч. посіб. Ч. 1. 3-є вид., виправл. і доповн. Х. : ОВС, 2004. 414 с.
31. Худолій О.М. Основи методики викладання гімнастики : навч. посіб. Ч. 2. 3-є вид., виправл. і доповн. Х. : ОВС, 2008. 464 с.
32. Шкарпета В. Про викладання фізичної культури у 2022/2023 н.р. Майбуття. 2022, № 19 (690). С. 62–64.
33. Rymar O., Solovey A., Sorokolit N., Shevtsiv U., Matviiv V. Tools for children fitness in the physical education of primary school pupils. Society. Integration. Education : proceedings of the International Scientific Conference (May 22th–23th). Rēzekne. 2020. Vol. 3. P. 540–551.

8. Інформаційні ресурси

1. Навчальні посібники.
2. Робоча програма дисципліни.
3. Методичні розробки.
4. Наукові статті.
5. Перелік питань до підсумкового контролю.
6. Програми з фізичної культури для ЗЗСО.
7. Державні документи, які є основою розвитку фізичної культури і спорту.
8. Електронний варіант підручника.
9. Ілюстративні матеріали.
10. Презентації.